

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/20/2020
Identifikačné číslo spisu: 4018200650
Dátum vydania rozhodnutia: 01.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4018200650.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov (sťažovateľov): 1/ A. V., nar. XX.XX.XXXX, Ľ. O. XXX/X, U., 2/ R.. G. V., nar. XX.XX.XXXX, U. G. XXX/XX, U. právne zastúpených: 1/ JUDr. Pavol Gráčik, advokát, IČO: 51 721 554, Farská 40, Nitra, 2/ JUDr. Viktor Mlynek, advokát, IČO: 53 109 538, Štúrova 43, Nitra proti žalovanému: Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Námestie slobody 6, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 10956/2018/SV/49338 zo dňa 21.06.2018, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/202/2018-225 zo dňa 22.01.2020, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/202/2018-225 zo dňa 22. januára 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

I. Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Okresný úrad Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky ako orgán verejnej správy prvej inštancie rozhodnutím č. OU-NR-OVBP2-2018/007113-056 zo dňa 12.04.2018 podľa ustanovenia § 14 ods. 1, § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej „správny poriadok“) v spojení s ustanovením § 8 zákona č. 282/2015 Z.z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon o vyvlastnení“) vylúčil žalobcov z konania vo veci návrhu spoločnosti MH Invest, s.r.o., IČO: 36 724 530, so sídlom Mlynské Nivy 44/A, Bratislava na vyvlastnenie vlastníckeho práva k pozemkom zapísaným na LV č. XXXX, XXXX v k. ú. Q., vo vlastníctve A. V., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. XX, U., zo dňa 18.10.2017 vedeného na vyvlastňovacom orgáne pod sp. zn. OU-NR-OVBP2-2018/007113.

2. O odvolaní žalobcov voči prvoinštančnému rozhodnutiu rozhodol žalovaný rozhodnutím č. 10956/2018/SV/49338 zo dňa 21.06.2018 tak, že podľa ustanovenia § 59 ods. 2 správneho poriadku odvolanie žalobcov zamietol o rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie potvrdil. Ministerstvo sa stotožnilo s právnym názorom okresného úradu vysloveným v rozhodnutí č. OU-NR-OVBP2-

2018/007113-056 zo dňa 12.04.2018, že odvolatelia v konaní nepreukázali, že ich právo môže byť vyvlastnením pozemkov vedených na listoch vlastníctva č. XXXX a XXXX priamo dotknuté, pričom odvolateľmi uvádzané dôvody týkajúce sa ich osobnostnej sféry, nie je možné považovať za dôvody, ktoré im zakladajú právo byť účastníkmi vyvlastňovacieho konania vedeného na okresnom úrade pod sp. zn. č. OU-NR-OVBP2-2018/007113.

II. Konanie na krajskom súde

3. Žalobca v 1. rade sa žalobou zo dňa 17.09.2018, osobne podanou správneému súdu dňa 17.09.2018, domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 10956/2018/SV/49338 zo dňa 21.06.2018. Predmetnej žalobe bola pridelená značka 11S/202/2018. Žalobca v 2. rade sa žalobou, osobne podanou správneému súdu dňa 17.09.2018, domáhal preskúmania zákonnosti toho istého rozhodnutia žalovaného zo dňa 21.06.2018. Predmetnej žalobe bola pridelená spisová značka 11S/203/2018. Uznesením č. k. 11S/202/2018-34 zo dňa 31.01.2019 súd spojil konania vedené pod sp. zn. 11S/202/2018 a sp. zn. 11S/203/2018 na spoločné konanie s tým, že konanie bude ďalej vedené pod sp. zn. 11S/202/2018.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd vecne a miestne príslušný na konanie v predmetnej veci po oboznámení sa s obsahom podaných žalôb, žalobami napadnutým rozhodnutím žalovaného č. 10956/2018/SV/49338 zo dňa 21.06.2018, ako aj rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa č. OU-NR-OVBP2/2018/007113-056 zo dňa 12.04.2018, predloženým administratívnym spisom, ktorého súčasťou je i právoplatné rozhodnutie o vyvlastnení vydané Okresným úradom Nitra, odborom výstavby a bytovej politiky č. OU-NR-OVBP2-2018/007113-097 zo dňa 10.07.2018 v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy a výstavby SR, sekcia výstavby, ako odvolacieho orgánu č. 10956/2018/SV/94745 zo dňa 14.12.2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 07.01.2019 dospel k záveru, že konanie o podaných žalobách je potrebné podľa ustanovenia § 99 písm. g) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“ alebo „Správny súdny poriadok“) zastaviť, pretože odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípad ustanovený v § 99 ods. 1 písm. c) a d) S.s.p. Náhradu trov konania žalovanému nepriznal.

5. V odôvodnení svojho uznesenia krajský súd uviedol, že z obsahu predloženého administratívneho spisu mal nesporne preukázané, že spoločnosť MH Invest, s.r.o. podala dňa 18.10.2017 na vyvlastňovací orgán návrh na vyvlastnenie vlastníckeho práva k pozemkom evidovaným na LV č. XXXX, XXXX, kat. úz. Q., podľa návrhu, vo vlastníctve A. V., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, potrebných pre uskutočnenie stavby „Výbudovanie strategického parku“. Správny orgán prvého stupňa vydal pod č. OU-NR-OVBP2-2017/039197-019 dňa 21.12.2017 oznámenie o začatí vyvlastňovacieho konania a nariadení ústneho pojednávania vo vyššie označenej veci.

6. Dňa 06.02.2018 sa na ústnom pojednávaní domáhal JUDr. D. I., nar. XX.XX.XXXX, W. XX, U., R., G. V., nar. XX.XX.XXXX (žalobca v 2. rade), U.Ž. G. XX, U., C. A., nar. XX.XX.XXXX, U. XXX, U., A. V., nar. XX.XX.XXXX (žalobca v 1. rade), L. O. X, U., K. I., nar. XX.XX.XXXX, D. Š. XX, U. a G.. K. G., nar. XX.XX.XXXX, L. O. XX, U. postavenia účastníkov vyvlastňovacieho konania podľa § 14 správneho poriadku. Správny orgán prvého stupňa ich výzvou zo dňa 09.03.2018 vyzval, aby v lehote 5 pracovných dní odo dňa jej doručenia oznámili, aké konkrétne ich právo (právom chránený záujem) alebo povinnosť bude vyvlastňovacím konaním a rozhodnutím dotknuté. Na túto výzvu písomne reagovali G.. K. G., K. I., C. A. a žalobca v 1. rade.

7. Následne správny orgán prvého stupňa vydal rozhodnutie č. OU-NR-OVBP2-2018/007113-056 zo dňa 12.04.2018, ktorým žalobcov, ako i ostatných vyššie menovaných vylúčil z predmetného konania vo veci návrhu spoločnosti MH Invest, s.r.o. na vyvlastnenie vlastníckeho práva k pozemkom zapísaným na LV č. XXXX, XXXX v kat. území Q., vo vlastníctve A. V., nar. XX.XX.XXXX.

8. Proti rozhodnutiu o vylúčení z konania (č. OU-NR-OVBP2-2018/007113-056 zo dňa 12.04.2018) podali okrem ďalších osôb domáhajúcich sa postavenia účastníka vo vyvlastňovacom konaní odvolanie aj žalobca v 1. a 2. rade.

9. O odvolaní proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 12.04.2018 o vylúčení účastníkov z predmetného vyvlastňovacieho konania žalovaný rozhodol žalobou napadnutým rozhodnutím č. 10956/2018/SV/49338 zo dňa 21.06.2018 tak, že odvolanie zamietol a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Nitra, odboru výstavby a bytovej politiky č. OU-NR-OVBP2-2018/007113-056 zo dňa 12.04.2018.

10. Rozhodnutie zo dňa 12.04.2018 o vylúčení žalobcov z predmetného vyvlastňovacieho konania nadobudlo podľa vyznačenia právoplatnosť dňa 23.07.2018, čo znamená, že žalobcovia boli právoplatne vylúčení z predmetného konania o návrhu na vyvlastnenie vlastníckeho práva k pozemkom zapísaným na LV č. XXXX, XXXX v kat. území Q., vo vlastníctve A. V., nar. XX.XX.XXXX.

11. Správny orgán prvého stupňa vydal dňa 10.07.2018 rozhodnutie č. OU-NR-OVBP2-2018/007113-097 zo dňa 10.07.2018, ktorým na základe návrhu spoločnosti MH Invest, s.r.o. (doručenom správne mu orgánu prvého stupňa dňa 18.10.2017) vyvlastnil vlastnícke právo k pozemkom tam uvedeným, patriacim vlastníkovi A. V., nar. XX.XX.XXXX v prospech spoločnosti MH Invest, s.r.o. pre stavbu „Vybudovanie strategického parku“, kat. územie G., Q., N., M., Q., Č.K., C..

12. Proti tomuto rozhodnutiu o vyvlastnení bolo podané odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací orgán rozhodnutím č. 10956/2018/SV/94745 zo dňa 14.12.2018 tak, že odvolanie A. V., nar. XX.XX.XXXX zamietol a potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 10.07.2018. Rozhodnutie o vyvlastnení zo dňa 10.07.2018 v spojení s rozhodnutím odvolacieho orgánu zo dňa 14.12.2018 podľa doložky právoplatnosti nadobudlo právoplatnosť dňa 07.01.2019.

13. Žalobcovia v 1. a 2. rade podali žaloby na správny súd dňa 17.09.2018 a domáhali sa preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 10956/2018/SV/49338 zo dňa 21.06.2018, ktorým žalovaný zamietol ich odvolanie a potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa č. OU-NR-OVBP2-2018/007113-056 zo dňa 12.04.2018 o vylúčení žalobcov z konania vo veci návrhu navrhovateľa MH Invest, s.r.o. na vyvlastnenie vlastníckeho práva k pozemkom zapísaným na LV č. XXXX, XXXX v kat. úz. Q., vo vlastníctve A. V., nar. XX.XX.XXXX, pre stavbu „Vybudovanie strategického parku“, kat. úz. G., Q., N., M., Q., Č., C..

14. Žalobcovia sa teda domáhali preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia, ktorým boli vylúčení z vyššie označeného vyvlastňovacieho konania, a ktoré treba považovať za rozhodnutie procesnej povahy, ktoré je podľa § 7 písm. e/ S.s.p. vylúčené zo súdneho prieskumu. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 2Sžp/8/2012 zo dňa 30.01.2013, v zmysle ktorého súdna prax síce po vydaní rozsudku Súdného dvora Európskej únie vo veci C-240/09 zo dňa 08.03.2011 pripustila aj súdny prieskum takýchto procesných rozhodnutí, predovšetkým vo veciach týkajúcich sa ochrany životného prostredia v tom smere, aby občianske združenia so vzťahom k životnému prostrediu boli považované za účastníka správneho konania a tak mohli mať právo plnohodnotne sa zúčastniť aj súdneho konania (napr. rozsudky Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 5Sžp/41/2009, 3Sžp/24/2009, 3Sžp/48/2009).

15. Rozhodnutie správneho orgánu o tom, či fyzická alebo právnická osoba je alebo nie je účastníkom správneho konania je bezpochyby spôsobilé zasiahnuť do práv, právom chránených záujmov a povinností dotknutého subjektu. V záujme zaistenia čo najlepšieho uplatnenia práv na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 a nasl. Ústavy SR), súdna prax pripúšťa možnosť preskúmavania zákonnosti takéhoto rozhodnutia správneho orgánu. Kladie však požiadavku, že musí ísť o správne konanie, ktoré v čase preskúmavania zákonnosti rozhodnutia o nepriznaní postavenia účastníka správneho konania žalobcovi trvá. V prípade skončenia správneho konania vydaním právoplatného rozhodnutia vo veci samej totiž z hľadiska súdneho prieskumu zákonnosti odpadáva spôsobilý predmet konania - rozhodnutie správneho orgánu o nepriznaní postavenia účastníka stráca povahu „konečného rozhodnutia“, ktorého prípadné zrušenie by mohlo pre dotknutý subjekt založiť právo zapojiť sa do správneho konania ako jeho účastník. V prípade existencie právoplatného rozhodnutia vydaného v správnom konaní vo veci samej

(teda v merite veci) totiž osoba, domáhajúca sa postavenia účastníka v správnom konaní, už nemôže realizovať svoje procesné oprávnenia. Tieto môže vykonávať iba v prípade, ak správne konanie aktuálne prebieha. Preto je potrebné, aby súd v každom konkrétnom konaní zisťoval stav správneho konania, v ktorom bolo vydané rozhodnutie o vylúčení fyzickej, či právnickej osoby zo správneho konania, teda je potrebné zisťovať, či sa jedná, resp. nejedná o právoplatne skončenú vec. V prípade zistenia, že správne konanie (v tomto prípade vyvlastňovacie konanie) bolo v priebehu súdneho konania právoplatne skončené, je potrebné konanie o preskúmanie rozhodnutia vydaného vo veci vylúčenia z tohto konania zastaviť podľa § 99 písm. g/ SSP, nakoľko odpadol dôvod na pokračovanie v konaní.

16. Z predloženého administratívneho spisu vyplýva, že správny orgán prvého stupňa si v predmetnej veci právoplatne vyriešil otázku účastníctva žalobcov vo vyvlastňovacom konaní a vydal rozhodnutie č. OU-NR-OVBP2-2018/007113-097 zo dňa 10.07.2018, ktorým vyvlastnil vlastnícke právo k pozemkom tam uvedeným, patriacim A. V., nar. XX.XX.XXXX v prospech spoločnosti MH Invest, s.r.o. pre stavbu „Vybudovanie strategického parku“, kat. úz. G., Q., N., M.L., Q., Č., C..

17. Proti tomuto rozhodnutiu o vyvlastnení bolo podané odvolanie, o ktorom rozhodol odvolací orgán rozhodnutím č. 10956/2018/SV/94745 zo dňa 14.12.2018 tak, že odvolanie A. V., nar. XX.XX.XXXX zamietol a potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 10.07.2018. Rozhodnutie o vyvlastnení zo dňa 10.07.2018 v spojení s rozhodnutím odvolacieho orgánu zo dňa 14.12.2018 podľa doložky právoplatnosti nadobudlo právoplatnosť dňa 07.01.2019.

18. S poukazom na uvedené má správny súd za to, že vydaním rozhodnutia č. OU-NR-OVBP2-2018/007113-097 zo dňa 10.07.2018 v spojení s rozhodnutím odvolacieho orgánu č. 10956/2018/SV/94745 zo dňa 14.12.2018 (právoplatným dňa 07.01.2019) odpadol dôvod na pokračovanie v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia procesnej povahy o vylúčení žalobcov z konania o návrhu na vydanie vyvlastňovacieho rozhodnutia.

19. Nemožno poprieť dôležitosť rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 12.04.2018 a následne rozhodnutia žalovaného zo dňa 21.06.2018 o tom, že žalobcovia boli vylúčení z vyvlastňovacieho konania a právo žalobcov na preskúmanie týchto rozhodnutí na základe žaloby v správnom súdnom konaní. Tento postup je však namieste len v prípade, kedy ešte rozhodnutie súdu môže reálnym spôsobom ovplyvniť okruh účastníkov vyvlastňovacieho konania. Podľa názoru súdu žalobcovia mali a mohli zvoliť iný právny prostriedok na ochranu tvrdeného ukrátenia na ich právach, a to s poukazom na už vydané rozhodnutie o vyvlastnení zo dňa 10.07.2018 v spojení s rozhodnutím odvolacieho orgánu zo dňa 14.12.2018.

20. Z vyššie uvedených dôvodov potom v čase rozhodovania súdu o podaných žalobách odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a preto súd v zmysle § 99 písm. g) SSP konanie zastavil.

21. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 171 ods. 1 S.s.p. tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal, a to z toho dôvodu, že i keď žalobcovia zavinili zastavenie konania, žalovanému v súvislosti s týmto konaním žiadne preukázateľné trovy konania nevznikli, a preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

III. Konanie na kasačnom súde

22. Uznesenie napadli sťažovatelia v celom rozsahu kasačnou sťažnosťou, pretože napádané uznesenie je contra legem dôvodiac, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkom konania, aby uskutočnili im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.); krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.); krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.).

23. Vyslovili, že názor správneho súdu, ktorý ho viedol k vydaniu napádaného uznesenia o zastavení

konania, je značne prekvapivý a mali za to, že je v absolútnom rozpore so zákonom. Predsa to, že procesné rozhodnutie o vylúčení účastníkov z administratívneho konania je napadnuté žalobou a medzičasom dôjde k vydaniu meritorneho rozhodnutia v administratívnom konaní už bez týchto účastníkov, nemôže byť naplnením uvádzaného zákonného dôvodu na zastavenie konania v súdnom prieskume predmetného procesného rozhodnutia orgánu verejnej správy. Uvádzaný dôvod na zastavenie súdneho konania v rámci správneho súdnictva podľa § 99 písm. g) S.s.p. je daný vtedy, keď dôjde k tomu, že je už bezpredmetné, aby súd preskúmal zákonnosť napádaného rozhodnutia v dôsledku toho, že toto rozhodnutie už nespôsobuje žiadne právne účinky a následky a aj pre žalobcu je vlastne zbytočné, aby došlo zo strany správneho súdu ku konštatovaniu nezákonnosti ním napadnutého rozhodnutia.

24. Výslovili, že takýto názor správneho súdu je scestný, účelový a absolútne potláčajúci právo žalobcu na prístup k súdu ((čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nehovoriac už aj o porušení čl. 48 ods. 2 Ústavy SR) s ohľadom na čas, ktorý trval od podania žaloby 17.09.2018 - do vydania napádaného uznesenia 22.01.2020)). Sťažovatelia mali za to, že z logiky veci je zrejmé, že pri takomto prístupe, ktorý zvolil správny súd, by prakticky nikdy nemohlo dôjsť k súdnemu prieskumu rozhodnutia o nepriznaní postavenia účastníka konania, o ktorom správny súd hovorí, že v zásade sa súdny prieskum takéhoto typu rozhodnutia pripúšťa, nakoľko je zrejmé, že žiadne súdne konanie sa neskončí skôr, ako sa skončí samotné administratívne konanie, na ktoré zákon stanovuje zákonné lehoty 30, resp. 60 dní.

25. V ďalšom sťažovatelia zdôraznili, že samotný zákon (predmetná norma § 7 písm. e) S.s.p.) pripúšťa preskúmanie takéhoto typu (procesného) rozhodnutia, pričom práve tento zákon, resp. uvádzaná právna norma, už vo svojom obsahu neobsahuje žiadnu podmienku spočívajúcu v nutnosti ešte neukončenia meritorneho správneho konania. Sťažovatelia tiež zdôraznili, že názor správneho súdu je aj vo flagrantnom rozpore s doktrínalým výkladom Správneho súdneho poriadku, konkrétne k ust. § 7 písm. e) S.s.p.

26. Sťažovatelia mali za zrejmé, že správny súd vec zjavne nesprávne posúdil, keď zastavil konanie o správnej žalobe voči takému typu rozhodnutia správneho orgánu, ktoré je síce procesnej povahy, avšak u ktorého zákon výslovne zakotvuje výnimku v tom, že súdnemu prieskumu v správnom súdnictve podlieha, keď z povahy veci takého rozhodnutia je zrejmé, že takéto rozhodnutie jednoznačne mohlo mať za následok ujmu na subjektívnych právach sťažovateľov ako účastníkov predmetného administratívneho konania; je to jednoznačné z logiky veci, keďže sťažovateľom bolo odňaté účastníctvo, teda aj právo na prístup k správnej orgánu (čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky) a teda mali plné právo na to, aby sa takéto rozhodnutie správneho orgánu v rámci správneho súdnictva mohlo preskúmať.

27. Samotnú správnu žalobu sťažovatelia podali predtým, ako došlo k právoplatnému skončeniu administratívneho konania (vo veci samej). A pokiaľ správny súd poukazuje na to, že správne konanie musí v čase preskúmania zákonnosti takéhoto procesného rozhodnutia o vylúčení trvať, tak takýto argument v tomto prípade určite neobstojí aj z dôvodu, že v čase podania žaloby a ešte takmer 4 mesiace potom správne konanie aj trvalo a počas tohto obdobia nič nebránilo správnej súdu vo veci rozhodnúť, takže teraz jeho zdôvodnenie vyznieva značne nelogicky, až alibisticky a to o to viac, že sa jedná dokonca o vylúčenie účastníka z vyvlastňovacieho konania, kde vyvlastňovaným bol otec takéhoto účastníka konania.

28. Záverom sťažovatelia navrhli, aby kasačný súd uznesením v zmysle ustanovenia § 462 ods. 1 S.s.p. vzhľadom na dôvodnosť kasačnej sťažnosti zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň si uplatnili náhradu trov kasačného konania.

29. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril v podaní zo dňa 12.06.2020, v ktorom uviedol, že rozhodnutie žalovaného je vydané v súlade so zákonom, je náležité odôvodnené a argumentácia vo vzťahu k námietkam sťažovateľov je právne relevantná.

30. K jednotlivým námietkam sťažovateľov uviedol, že krajský súd sa vecne zaoberal meritom veci, za týmto účelom zistil právny stav uvedeného vyvlastňovacieho konania, ktorým je právoplatne ukončené vyvlastňovacie konanie a teda existencia právoplatného a vykonateľného rozhodnutia o vyvlastnení, a z tohto dôvodu sa žalovaný stotožňuje v plnom rozsahu s právnym názorom krajského súdu vysloveným v uznesení a môže len prisvedčiť tomu, že v čase právoplatne ukončeného vyvlastňovacieho konania nie je dôvodné skúmať zákonnosť procesného rozhodnutia o vylúčení účastníkov z administratívneho konania práve z dôvodu, že sťažovatelia domáhajúci sa postavenia účastníka konania, v ktorom im nebolo priznané účastníctvo, už nemôžu realizovať svoje procesné práva.

31. Z logiky - podstaty veci vyplýva, že v čase právoplatne ukončeného vyvlastňovacieho konania, kedy právoplatnosťou rozhodnutia o vyvlastnení došlo k prechodu vlastníckeho práva, nie je dôvodné zasahovať do právnej istoty rozhodnutí súdu, ktoré už nemôže reálnym spôsobom ovplyvniť okruh účastníkov takéhoto vyvlastňovacieho konania.

32. Vzhľadom na uvedené žalovaný žiadal, aby kasačný súd v súlade s § 461 S.s.p. kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

IV. Právny názor NS SR

33. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podali sťažovatelia včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.), je prípustná (§ 439 S.s.p.) a bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 S.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

34. Predmetom kasačnej sťažnosti bolo uznesenie krajského súdu, ktorým krajský súd zastavil konanie vo veci žalôb sťažovateľov, ktorými sa sťažovatelia domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 10956/2018/SV/49338 zo dňa 21.06.2018, ktorým zamietol odvolanie sťažovateľov a potvrdil rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie č. OU-NR-OVBP2-2018/0007113-056 zo dňa 12.04.2018, ktorým podľa ustanovenia § 14 ods. 1, § 46 a § 47 správneho poriadku v spojení s ustanovením § 8 zákona o vyvlastnení vylúčil žalobcov z konania vo veci návrhu spoločnosti MH Invest, s.r.o., IČO: 36 724 530, so sídlom Mlynské Nivy 44/A, Bratislava na vyvlastnenie vlastníckeho práva k pozemkom zapísaným na LV č. XXXX, XXXX v k. ú. Q., vo vlastníctve A. V., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. XX, U., zo dňa 18.10.2017 vedeného na vyvlastňovacom orgáne pod sp. zn. OU-NR-OVBP2-2018/007113.

Podľa § 6 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 7 písm. e) Správneho súdneho poriadku, správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania.

Podľa § 8 ods. 1 zákona o vyvlastnení, účastníkmi vyvlastňovacieho konania sú:

- a) vyvlastniateľ,
- b) vyvlastňovaný,
- c) správca konkurznej podstaty,
- d) osoba, ktorej právo môže byť vyvlastňovaním priamo dotknuté.

Podľa § 464 ods. 1 S.s.p., ak kasačný súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti v obdobnej veci, ktorá už

bola predmetom konania pred kasačným súdom, môže v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázať už len na obdobné rozhodnutie, ktorého prevzatú časť v odôvodnení uvedie.

35. Preskúmaním veci kasačný súd zistil, že predmetom konania je procesný postup krajského súdu, ktorý po tom ako zistil, že administratívne konanie, predmetom ktorého je rozhodnutie žalovaného o nepriznaní postavenia účastníkov vo vyvlastňovacom konaní, bolo právoplatne skončené, konanie zastavil.

36. Súčasne kasačný súd dospel k zisteniu, že o predmete konania v obdobnej veci už rozhodol kasačný súd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžk/5/2020 zo dňa 24.03.2020 v právnej veci otca sťažovateľov proti žalovanému, v ktorom bolo uznesenie krajského súdu o zastavení konania vo veci súdneho prieskumu rozhodnutia žalovaného zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie s nasledovným odôvodnením:

„41. Najvyšší súd SR po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu Krajského súdu v Nitre, po preskúmaní a oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu konštatoval, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

42. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zo dňa 27.06.2018, ktorým žalovaný zamietol odvolanie sťažovateľa a potvrdil procesné rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, t. j. Okresného úradu v Nitre, odboru výstavby a bytovej politiky zo dňa 27.04.2018, ktorým bol žalobca (sťažovateľ) vylúčený z konania vo veci návrhu na vydanie kolaudačného rozhodnutia.

43. Z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Nitre je nesporné, že krajský súd konštatoval, že kolaudačné konanie, z ktorého bol sťažovateľ vylúčený, bolo právoplatne skončené dňa 03.10.2018, v dôsledku čoho odpadol dôvod na pokračovanie v súdnom konaní začatom na základe žaloby sťažovateľa zo dňa 21.09.2018 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia procesnej povahy o vylúčení sťažovateľa z konania o návrhu na vydanie kolaudačného rozhodnutia, a preto konanie zastavil s poukazom na ust. § 99 ods. 1 písm. g/ SSP.

44. Kasačný súd konštatoval, že s takýmto právnym názorom Krajského súdu v Nitre nie je možné sa stotožniť. Ako bolo uvedené vyššie, predmetom súdneho konania sťažovateľa, začatého žalobou zo dňa 21.09.2018, bolo posúdiť zákonnosť rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým bolo zamietnuté odvolanie voči rozhodnutiu, ktorým bol sťažovateľ vylúčený z konania.

45. Najvyšší súd SR konštatoval, že v tomto konaní bolo povinnosťou Krajského súdu v Nitre vec meritorne prejednať a zaujať právne stanovisko k predmetu konania, t. j. či postup správnych orgánov, keď vylúčili sťažovateľa z administratívneho konania bol, resp. nebol v súlade so zákonom a prečo.

46. Konštatovanie, že bolo skončené kolaudačné konanie, v tomto prípade je právne irelevantné. Úlohou správneho súdu v Nitre bolo zamerať sa na posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia ako aj postupu žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu. To znamená, že jeho úlohou v konaní bolo zaoberať sa všetkými námietkami sťažovateľa uvedenými v žalobe, zaoberať sa jeho procesným postavením ako účastníka konania, a to bez ohľadu na to, či konanie, v ktorom sa tento účastník domáhal byť účastníkom konania, bolo ukončené alebo sa v ňom pokračuje. Nebolo úlohou Krajského súdu v Nitre v jeho prieskumnom konaní skúmať či bolo alebo nebolo ukončené kolaudačné konanie, nakoľko táto skutočnosť nemá žiaden vplyv na posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a táto otázka ani nebola a ani nemôže byť predmetom jeho súdneho prieskumu.

47. Podľa ust. § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy veci vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

48. Podľa názoru kasačného súdu Krajský súd v Nitre vo veci postupoval v rozpore so zákonom, keď zastavil konanie z dôvodu, že odpadol predmet súdneho prieskumu bez toho, aby venoval náležitú pozornosť súdnemu prieskumu skutočností, ktoré boli predmetom správnej žaloby. Vzhľadom ku skutočnosti, že sa najvyšší súd nestotožnil s jeho právnymi závermi, jeho rozhodnutie s poukazom na vyššie cit. ust. § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude podľa ust. § 469 SSP viazaný právnym názorom kasačného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí.“

37. Kasačný súd zo súdneho spisu, ktorého súčasťou je i administratívny spis žalovaného zistil, že

krajský súd uznesením podľa § 99 písm. g) S.s.p. zastavil konanie o žalobách sťažovateľov, ktoré smerovali voči rozhodnutiu žalovaného č. 10956/2018/SV/49338 zo dňa 21.06.2018, ktorým žalovaný zamietol odvolanie sťažovateľov a potvrdil procesné rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie č. OU-NR-OVBP2-2018/007113-056 zo dňa 12.04.2018, ktorým boli sťažovatelia podľa ustanovenia § 14 ods. 1, § 46 a § 47 správneho poriadku v spojení s ustanovením § 8 ods. 1 zákona o vyvlastnení vylúčení ako účastníci vyvlastňovacieho konania.

38. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia síce ustálil, že rozhodnutie orgánu verejnej správy o tom, či fyzická alebo právnická osoba je alebo nie je účastníkom správneho konania je nepochybne spôsobilé zasiahnuť do práv, právom chránených záujmov a povinností dotknutého subjektu (teda je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve) jedným dychom však dodal, že súčasne musí byť splnená podmienka, aby predmetné rozhodnutie o nepriznaní postavenia účastníka správneho konania bolo vydané v správnom konaní, ktoré trvá v čase preskúmania procesného rozhodnutia. Podľa jeho názoru vydaním rozhodnutia č. OU-NR-OVBP2-2018/007113-097 zo dňa 10.07.2018 v spojení s rozhodnutím odvolacieho orgánu č. 10956/2018/SV/94745 zo dňa 14.12.2018 (právoplatným dňa 07.01.2019) odpadol dôvod na pokračovanie v konaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia procesnej povahy o vylúčení žalobcov z konania o návrhu na vydanie vyvlastňovacieho rozhodnutia.

39. Vo svetle uvedeného sa kasačný súd nemohol stotožniť s právnym názorom krajského súdu uvedeným v odôvodnení napadnutého uznesenia. Kasačný súd dáva do pozornosti, že predmetom preskúmavacej činnosti správneho súdu bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľov voči rozhodnutiu, ktorým boli títo vylúčení z vyvlastňovacieho konania. To znamená, že povinnosťou správneho súdu bolo vec meritórne prejednať a zaujať právne stanovisko k predmetu konania, teda či postup orgánov verejnej správy, keď vylúčil sťažovateľov z administratívneho konania bol, resp. nebol v súlade so zákonom a prečo. Skutočnosť, či vyvlastňovacie konanie bolo alebo nebolo právoplatne skončené nemá v predmetnom prípade žiadnu právnu relevanciu na posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného.

40. Podľa názoru kasačného súdu konajúci správny súd vo veci postupoval v rozpore so zákonom, keď zastavil konanie o žalobách sťažovateľov z dôvodu, že odpadol dôvod na pokračovanie v konaní podľa § 99 písm. g) S.s.p.

41. Kasačný súd tak dospel k záveru odlišnému ako formuloval v napadnutom rozhodnutí krajský súd. Ďalšími námietkami sťažovateľov sa kasačný súd nezaoberal, lebo už zhora uvedené a zistené dôvody vyhodnotil kasačný súd ako relevantné na vyhovenie kasačnej sťažnosti a zakladajúce nutnosť zrušenia uznesenia krajského súdu.

42. Na základe zisteného skutkového stavu a uvedených právnych skutočností rozhodol kasačný súd tak, že uznesenie krajského súdu podľa § 462 ods. 1 S.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude podľa § 469 S.s.p. viazaný právnym názorom kasačného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí.

43. Úlohou správneho súdu v ďalšom konaní bude postupovať vo vyššie načrtnutej línii so zameraním na posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia ako aj postupu žalovaného, ako aj orgánu verejnej správy prvej inštancie. To znamená zaoberať sa všetkými námietkami sťažovateľov uvedenými v žalobe, zaoberať sa ich procesným postavením ako účastníkov administratívneho konania, a to bez ohľadu na to, že konanie, v ktorom sa domáhali byť účastníkmi konania, bolo ukončené.

44. O nároku účastníkov konania na náhradu trov kasačného konania rozhodne kasačný súd podľa § 467 ods. 3 S.s.p.

45. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal uznesenie jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.